

Rekonstrukce a experiment v archeologii

1/2000

Obr. 1. Rozestavěná roubená polozemnice (vpředu) podle nálezu z Mariánské louky v Děčíně, v pozadí proutěná polozemnice (Villa Nova Uhřínov). ■

Villa Nova Uhřínov

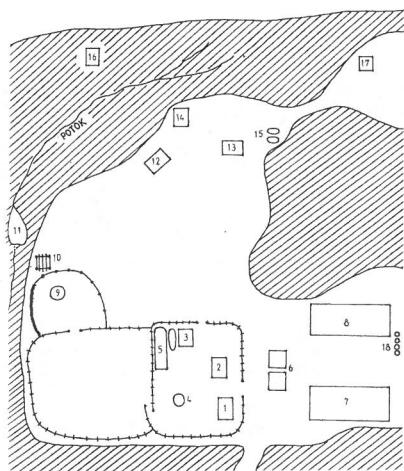
Bohumír Dragoun Sdružení Villa Nova Uhřínov

Občanské sdružení Villa Nova Uhřínov – středisko experimentální archeologie bylo založeno v roce 1993, kdy navázalo na letitou činnost archeologického kroužku při Okresním domě dětí a mládeže v Rychnově nad Kněžnou. Sdružení usiluje o vybudování fungujícího střediska experimentální archeologie s různými aspekty tohoto oboru. Hlavním cílem je výstavba středověkého skanzenu na principu archeologického experimentu. K naplnění tohoto cíle získalo sdružení cca 7 ha pozemků a základnu.

Budovaný archeologický skansen je kladen v souladu s historickým pozadím regionu do 13.-14. století. Do této dny v něm stojí dva domy různého typu (polozemnice – rekonstrukce ze 13.-14. století), hospodářský zemědělský objekt, pokusná políčka o ploše 600m², hrnčířský okrsek s pecemi, kolomazná pec, chlebová pec a pozůstatky několika izolovaných pokusů. Z rozestavěných objektů je nutné připomenout stavbu tvrze podle nálezu z lokality Bedřichův Světec a kovárnu.

Od roku 1999 se provádí ve skanzenu experimentálně středověké zemědělství – pěstování starých odrůd zemědělských plodin středověkým způsobem a chov hospodářských zvířat. Jelikož tento způsob hospodaření je v některých směrech mnohem citlivější k přírodním zdrojům, lze na něm demonstrovat ekologické vztahy mezi jednotlivými ekosystémy a závislost lidské populace na přírodních zdrojích.

Kromě vědeckých účelů je skansen využíván pro školní i mimoškolní archeologickou a ekologickou výchovu, která je interpretována na základě odborných znalostí z obou oborů. Děti mají možnost seznámit se prostřednictvím přednášek s teoretickými základy archeologie, ekologie, biologie a dozvědět se více o středověkém způsobu života a hospodaření. Od května 1999 probíhá školní výuka formou jednodenních exkurzí, mimoškolní formou dětských letních táborů (pro základní školy) a vikendových seminářů a studentských praxí (pro středoškoláky a vysokoškoláky).

Obr. 2. Schéma areálu Uhřínov (popis dálé). ■

1. Proutěná polozemnice (viz obr. 3) Po-stavena na základě nálezu z lokality Sekanka u Davle (Praha). Volná rekonstrukce testující primitivní odvod kouře a pevnost a stálost proutěných konstrukcí. (1995)

2. Roubená polozemnice Rekonstruovaná podle nálezu z Mariánské louky v Děčíně. Trojice oken ukazuje funkci tzv. dymného provo-zu. (1998)

3. Hospodářský objekt – chlév Předlohou pro stavbu byly ikonografické prameny, neboť tento typ objektů je velmi těžko archeologicky doložitelný. (1996)

4. Chlebová pec Tyto stavby tak četné po sobě nezanechávají stopy. O jejich existenci víme jen díky ikonografickým pramenům. (1999)

5. Bylinná zahrada

6. Horní patro tvrze Mohutná stavba budou-cí tvrze-dvorce bude ve finále vysoká kolem 8 m. Zatím je připraveno horní patro. Objekt rekonstruován na základě nálezu v Bedřichově Světci. (1999)

7. Pole Len, pohanka, proso, oves, peluška, čočka, hráč kapucínek, bob. Založeno ždáre-ním a rytm.

8. Pole Pšenice špalda, dvouzrnka a jednozrn-ka, mák, bér, lnička. Založeno mulčováním, ry-tím a plením

9. Hospodářský objekt Kruhové stavby to-hoto typu jsou velmi často doloženy v ikono-

grafických pramech. Je možné je považe-vat za chlévy či studniční věže. (1999)

10. Oboroh Zajímavá forma skladování sena, slámy, listí pro domácí zvířata. V některých oblastech je tento způsob stále běžný. (1999)

11. Rybníček Ve středověku stejně jako dnes byla k životu lidí potřeba voda. Nádrže vznikaly i na drobných tocích. (1998-9)

12. Kovárna Stavěna podle nálezu z městečka pod hradem Karlštejnem. (2000)

13. Hrnčířský přístřešek s kruhem "šprušlá-kem". Stavby tohoto typu známe díky obra-zovým pramenům z celého středověku. (1994)

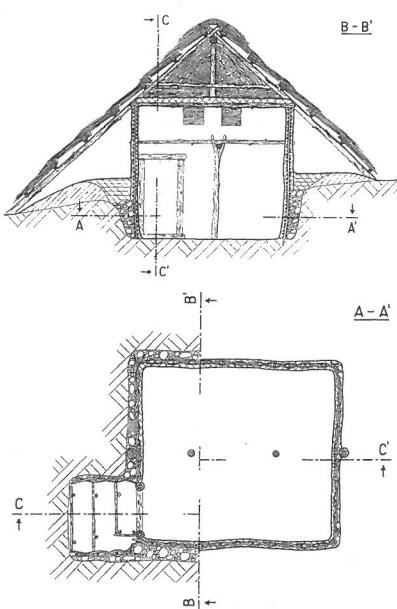
14. Technický přístřešek Volná rek-onstrukce. (1994)

15. Hrnčířské pec Dva typy středověkých peci na vypalování keramiky. Dosahované tep-loty kolem 1000 °C. (2000)

16. Kolomazná pec Zajímavý technický ob-jekt na výrobu kolomazi – dehtu. Stavba re-konstruována podle nálezu ve Stěžově. (1997)

17. Staveniště tvrze (1999)

18. Včeliný – kláty

Obr. 3. Rekonstrukce proutěné polozemnice (č. 1) podle nálezu ze Sekanky u Davle, Praha (čelní pohled a půdorys). ■